

Palkansaajasäätiö

Säätiön toiminnan tarkoitus ja sen toteuttaminen

Säätiö jatkoi sääntöjensä mukaisen tarkoituksen toteuttamista ylläpitämällä STS-pankkimuseota ja pankin arkistoa sekä edistämällä säästäväisyyttä ja palkansaajien taloudellista tietämystä.

Säätiön toiminta perustui valtuuskunnan vuosille 2004-2006. hyväksymään toimintasuunnitelmaan sekä syyskokouksessa 2003 vuodelle 2004 päätettyihin toimintalinjauksiin. Suunnitelmissa asetettiin tavoitteet sekä säätiön varainhoidolle että sen varsinaiselle toiminnalle.

Toimintakertomus

STS-pankin arkisto ja historia

Perinne- ja historiatoiminnassa jatkui STS-pankin loppuvaiheiden historian kirjoittamisprojekti. Historiankirjoittajana toimii filosofian lisensiaatti Timo Soukola, joka aloitti työnsä toimintavuoden alussa. Hänen tukenaan toimi ja hankkeen edistymistä valvoi säätiön hallituksen valitsema historiatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi kanslianeuvos Maunu Ihalainen. Toimikunnassa on kuusi jäsentä ja se kokoontui kolme kertaa.

STS-pankkimuseo toimi Työväen Keskusmuseon yhteydessä Tampereella, minkä lisäksi säätiön Internet-sivuilla on nähtävissä ”virtuaalimuseo”, eli pankin historian aikana kertyneestä valokuva-aineistosta säätiön kotisivuille koottu näyttely.

STS-pankin arkiston hoitoa ja historiaprojektissa tarvittavan materiaalin järjestämistä jatkettiin vakiintuneeseen tapaan. Tavoitteena on saada tärkeimpiin pankin loppuvaiheen historiaan liittyviin henkilöarkistoihin sisältyvä aineisto mahdollisimman kattavasti historiankirjoituksen käyttöön. Henkilöarkistojen osalta yhteistyökumppanina on Työväen Arkiston ohella Kansan Arkisto.

Apurahat

Säätiön toiminnan painopiste kohdistui edelleen palkansaajien taloudellisen tietämyksen edistämiseen jakamalla stipendejä ja apurahoja tutkimus-, koulutus- ja tiedotusprojekteihin. Apurahatoiminnan valmistelu, koordinointi ja seuranta toteutettiin edelleen apurahatoimikunnassa, johon kuului kuusi jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen. Toimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Apurahojen jaosta päätti säätiön hallitus.

10.2. 2004 jaettiin seuraavat apurahat:

Työväen Sivistysliitolle yhteensä 52 000,- euroa (26+26) kahteen koulutusprojektiin, joiden teemoina on hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuus. Hankkeet jakautuvat kahteen osioon: 1) Hyvinvointi ja Eurooppa -visiot ja 2) Alueiden kilpailukyky luoda ja ylläpitää taloudellista hyvinvointia.

Kansan Sivistystyön Liitolle 24 000,- euroa hankkeeseen "Työväen järjestäytyminen eilen ja tänään". Hanke muodostuu kolmesta osasta: 1) Järjestäytymisen historia: tarve muodot, ja saavutukset, 2) Työväen järjestäytyminen tänään ja 3) Työväen järjestäytymisen tulevaisuus.

Palkansaajien Tutkimuslaitokselle 110000,- euroa viiteen hankkeeseen, eli Sosiaalisten verkostojen ja hyvinvointivaltion toiminta 18000,- euroa, Palkannousun normit 18 000,- euroa, Nuoret ja sosiaaliturva 18 000,- euroa, Talouskehityksen analysointi, seuranta ja ennustaminen 28 000,- euroa, sekä Talous ja Yhteiskunta -lehden julkaiseminen 28000,- euroa.

Tutkija Heikki Taimion tutkimushankkeeseen julkisen talouden kilpailuttamisesta 12 000,- euroa. Tutkimus selvittää kilpailuttamisen vaikutuksia vanhainkotien kustannuksiin. Toimikunta totesi myös, että hanke on kiinnostava jatkorahoituksen kannalta, mikäli muut rahoittajat ovat siihen valmiita.

Työväen Arkistolle ja Kansan Arkistolle historiaprojektien ylimääräisiin kustannuksiin 10 000,- euroa (TA) ja 4000,- euroa (KA).

Ossi Korkeamäen väitöskirjan jatkotyöhön viimeisenä eränä 5000,- euroa.

Valtiotieteen tohtori Tauno Saarelalle tunnustuksena palkansaajaväestön

taloudellista valistustoimintaa käsittelevästä tutkimuksesta 3000,- euroa.

Yhteensä 220 000,- euroa.

22.9. hallitus päätti jakaa seuraavat apurahat:

Työväen Sivistysliitolle 30 000,- euroa alue- ja kuntatalouden koulutusprojektiin.

Kansan Sivistystyön liitolle 20 000,- euroa hankkeeseen "Työväen järjestäytyminen eilen ja tänään".

Yhteensä 50 000,- euroa

Yhteensä vuonna 2004 jaettiin apurahoja 270 000,- euroa.

Kansan Sivistysrahaston 50-vuotisjuhlia muistettiin 30 000,- euron lahjoituksella, joka suunnattiin Palkansaajasäätiön toimialaan kuuluviin palkansaajaväestön taloudelliseen valistamisen tarkoitettuihin tutkimus-, tiedostus- ja koulutusprojekteihin. Lisäksi Työväen Arkiston 95-juhlavuotta muistettiin 2 500,- eurolla.

Apurahoihin ja avustuksiin käytettiin kaikkiaan 302 500,- euroa.

Säätiön talouden kehitys

Sijoitustoiminnan kannalta tarkasteltuna vuosi 2004 oli varsin hyvä.

Helsingin pörssin HEX-indeksi nousi vain runsaat 3 %, mutta portfolioindeksi, jossa yksittäisen osakkeen paino on rajoitettu korkeintaan kymmeneen prosenttiin, nousi runsaat 14 %.

Maailma-osakeindeksi nousi euroissa laskettuna noin 4 %, mihin vaikutti ennen muuta se, että tärkeimmät eurooppalaiset osakeindeksit kehittyvät varsin hyvin. USA:n teollisuusosakkeiden Dow Jones -indeksi päättyi euroissa laskien 4 % miinukselle ja teknologiaindeksi Nasdaq vain prosentin nousuun, vaikka osakekurssit nousivatkin USA:ssa selvästi. Taustalla oli dollarin arvon voimakas heikkeneminen loppuvuodesta. Japanin pörssikurssit nousivat vuoden mittaan runsaat 6 %, mutta kurssien heilahtelu oli suurta.

Lyhyet korot nousivat vuoden aikana hieman, mutta pysyttelivät edelleen alhaisissa lukemissa. Kahden vuoden korko oli vuoden päättyessä noin 2,5 ja 12 kk euribor runsaat 2 %. Kymmenen vuoden korko laski hieman ja oli vuoden päättyessä noin 3,7 %. Alhainen korkotaso teki sijoitukset pitkän koron instrumentteihin riskialttiiksi.

Säätiön sijoitustoiminnan hyvään tulokseen vaikuttivat keskeisimmin Nordean osakkeen vahva arvonnousu, rahasto- ja osakesijoitusten ja niistä irtautumisten ajoituksen onnistuminen sekä Mannerheimintie 103b:hen tehdyn kiinteistöinvestoinnin toteutuminen suunnitellussa aikataulussa ja tavoitellulla tuottotasolla.

Säätiön varallisuuden arvo kehittyi toimintavuoden aikana hyvin. Kun omaisuuden käypä arvo vuoden alkaessa oli hieman alle 30 milj. euroa, se oli vuoden lopulla kasvanut jo noin 36 milj. euroon. Laskelmassa kiinteistöt on arvioitu hankintahintaan.

Säätiön tulos oli selvästi voitollinen. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 160 746,01 euroa (1 732 145,39 euroa vuonna 2003).

Sijoitustoiminnan valmistelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta huolehti kolmijäseninen sijoitustoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Raimo K. Mäkelä. Toimikunta kokoontui toimintavuoden aikana kymmenen kertaa.

Säätiön hallinto

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskunnan jäsenten lukumäärä oli 29. Sääntöjen mukaan kolmannes jäsenistä on vuosittain erovuorossa. 23.11. 2004 pidetyssä valtuuskunnan kokouksessa jäsenmääräksi vahvistettiin edelleen 29.

Valtuuskunnan jäseniä vuonna 2004 olivat:

Matti Ahde
 Lasse Eskonen
 Maarit Feldt-Ranta
 Esko Grekelä
 Aarne Heikkilä
 Eero Hoffrén
 Soili Häkkinen
 Erkki Jaakkola
 Tiina Johansson
 Jukka Kinos
 Juhani Lahtinen
 Pekka Lahtinen
 Antti Mäkinen
 Juha Mäkinen
 Tauno Mäkinen
 Heikki Nykänen
 Simo Ojanen
 Helena Pihlajasaari
 Markku Puurula
 Jussi Ranta

Ossi Roininen
 Matti Semi
 Jouko Sillanpää
 Yrjö Suuniittu
 Jukka Tamminen
 Anne Tervo
 Liisa Vannekari
 Reijo Vrang
 Harri Ylönen

Valtuuskunta on pitänyt kaksi kokousta: 25.5. 2004 ja 23.11. 2004.
 Valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut apulaiskaupunginjohtaja Lasse Eskonen

Valtuuskunnan syyskokous valitsi puheenjohtajaksi edelleen Lasse Eskosen, I varapuheenjohtajaksi Jukka Tamminsen ja II varapuheenjohtajaksi Aarne Heikkilän.

Valtuuskunnan erovuoroiset jäsenet Tiina Johansson, Jukka Kinos, Juhani Lahtinen, Antti Mäkinen, Tauno Mäkinen, Simo Ojanen, Markku Puurula ja Jussi Ranta valittiin uudelleen. Pekka Lahtisen tilalle valittiin Jouko Nuutinen. Kaikki valinnat tehtiin vuoden 2007 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Valtuuskunnan kevätkokouksessa säätiön historiankirjoittaja Timo Soukola esitteli historiahankkeen edistymistä ja tutkimustuloksia. Syyskokouksessa Suomen Akatemian pääjohtaja Raimo Väyrynen piti esitelmän teemasta "Valta ja vallan tutkimus".

Hallitus ja asiamies

Säätiön hallituksen jäsenmäärä on ollut kaksitoista. Hallitukseen ovat vuonna 2004 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Markku Hyvärinen puheenjohtaja
 Maunu Ihalainen varapuheenjohtaja
 Matti Tokkari varapuheenjohtaja
 Jari Jääskeläinen
 Arpo Heinonen
 Markku Koskinen
 Tanja Vihersaari
 Raimo K. Mäkelä
 Paula Ojala-Ruuth
 Maj-Len Remahl
 Risto Salonen
 Martti Turkka

Säätiön hallitus on kokoontunut viisi kertaa. Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä on toiminut OTL Tuomas Harpf.

Hallituksen jäsenistä ovat erovuorossa olleet Matti Tokkari ja Martti Turkka valittiin uudelleen. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin Vertti Kiukas ja Tapio Tuominen. Kaikki valinnat tehtiin vuoden 2007 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Toimintavuonna saavutti eroamisiän säätiön hallituksen varapuheenjohtajana sen perustamisesta saakka toiminut Maunu Ihalainen, jota muistettiin valtuuskunnan syyskokouksessa kiitoksin ansiokkaasta työstä säätiön hyväksi.

Tilintarkastajat

Säätiön varsinaisina tilintarkastajina ovat toimineet KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab ja HTM Matti Pirnes sekä varalla HTM Martti Haapakoski. Valtuuskunnan syyskokous valitsi entiset tilintarkastajat jatkamaan tehtävissään.

Säätiön Internet-sivut

Säätiöllä on Internet-kotisivut osoitteessa www.palkansaajasaatio.fi. Kotisivuilla kerrotaan säätiön historiasta ja toiminnasta sekä säätiön jakamista apurahoista. Sieltä on myös linkki STS-pankin historiaa käsittelevään valokuvanäyttelyyn, eli ns. "virtuaalimuseoon". Kotisivuilta löytyvät myös säätiön tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

Tulevaisuuden näkymät

Säätiön varsinainen toiminta jatkuu sääntöjen määrittämällä tavalla entisten vuosien kaltaisena. Vuonna 2005 jaettavien apurahojen ja avustuksien määrä kasvaa vähintään 300 000:een euroon. Toiminnan painopisteet perustuvat säätiön valtuuskunnan syyskokouksessaan 23.11. 2004 hyväksymään vuoden 2005 toimintasuunnitelmaan sekä voimassa olevaan vuosien 2004-2006 toimintasuunnitelmaan.

Tilikauden tulos

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 160 746,01 euroa (1 732 145,39 euroa vuonna 2003). Hallitus esittää, että ylijäämä siirretään edellisten tilikausien alijäämä -tilille.

PALKANSAAJASÄÄTIÖ**T U L O S L A S K E L M A**

	01.01.-31.12.2004	01.01.-31.12.2003
VAR SINAINEN TOIMINTA		
STS-PANKKIMUSEO		
Kulut	-12 248,40	-26 500,00
STS-PANKIN ARKISTO JA HISTORIA		
Kulut	-50 000,00	-40 000,00
APURAHAT JA AVUSTUKSET		
Kulut	-302 500,00	-249 000,00
YHTEISET KULUT		
Kulut		
Henkilöstökulut	-135 658,20	-76 369,29
Poistot	-962,17	-849,43
Muut kulut	-61 959,19	-51 056,95
	-198 579,56	-128 275,67
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-563 327,96	-443 775,67
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Osinkotuotot	398 065,65	409 655,00
Korkotuotot	191 011,23	178 377,65
Vuokratuotot	369 336,70	269 551,35
Myyntivoitot	1 878 843,97	433 329,40
Muut rahoitustuotot	0,00	990 453,02
	2 837 257,55	2 281 366,42
Kulut		
Korkokulut	-165,65	0,00
Vastikkeet sijoituksista	-27 036,08	0,00
Myyntitappiot	0,00	-25 687,28
Muut rahoituskulut	-85 981,85	-79 758,08
	-113 183,58	-105 445,36
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	2 724 073,97	2 175 921,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 160 746,01	1 732 145,39
T A S E		
	31.12.2004	31.12.2003
VASTAAVAA		

PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto	2 886,52	2 548,29
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
	6 250,28	5 912,05
SIJOITUKSET		
Muut osakkeet ja osuudet	24 358 646,85	19 036 778,23
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	700 000,00	1 709 127,56
	25 058 646,85	20 745 905,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Siirtosaamiset	132 456,78	2 279 262,30
	132 456,78	2 279 262,30
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
	78 877,81	86 703,99
	211 334,59	2 365 966,29
	25 276 231,72	23 117 784,13
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	42 046 981,62	42 046 981,62
Edell. tilikausien ali-/ylijäämä	-18 973	-20 705
	125,20	270,59
Tilikauden yli-/alijäämä	2 160 746,01	1 732 145,39
	-16 812	-18 973
	379,19	125,20
	25 234 602,43	23 073 856,42
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Muut velat	28 172,24	36 723,79
Siirtovelat	13 457,05	7 203,92
	41 629,29	43 927,71
	25 276 231,72	23 117 784,13